SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 4. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Brunkeberg 14 97. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 15 Februari 1911. | Expedition: Kammakaregatan 6. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 31 Årg.

Johan Agrell.

För tvåhundratio år sedan föddes den svenske tonsättaren Johan Agrell. Hans verksamhet föll visserligen utom Sverige, och under tidernas lopp har han också blifvit så godt som bortglömd i sitt hemland, men han förtjänade emellertid ett bättre öde, i det att han är värd att minnas för hvad han åstadkommit som tonsättare liksom att hedras för den ära han bragt fäderneslandet.

Johan Agrell[1] föddes den 1 Februari 1701 i Löt i Östergötland såsom son till komministern i Borg och Löt Johannes Jonæ Agrelius (född 16 $^{28}/_{12}$ 63, † 17 $^{8}/_{4}$ 24) och hans hustru, född Landelin. Sonen visade utpräglad håg för studier och beslöt — i öfverensstämmelse med fadrens önskan — efter att hafva genomgått Linköpings gymnasium att ägna sig åt vetenskapliga studier samt begaf sig till Uppsala, där han inskrefs i Östgöta nation. Inom kort väckte han därstädes uppmärksamhet för sin ovanliga musikaliska begåfning samt blef snart känd och omtalad äfven i vidare kretsar för sin skicklighet på det musikaliska området.

Johan Agrell

Vid denna tid hade ett nytt tidehvarf för musiken inträdt i Sverige. Inhemska framstående musici hade börjat framträda. Konung Fredrik I hade från sina tyska arfland själf medfört skickliga musici, hvilka intogo plats i hofkapellet och bidrogo till att gifva de musikaliska uppförandena vid hofvet större konstnärlig betydelse.[2]

Tonen vid hofvet och det intresse för musik, som där förefanns, blefvo bestämmande för vida kretsars smak. Det fanns sålunda en lämplig jordmån

[1] I Haffner »Oeuv. melée», »Johann Joachim».

[2] Tob. Norlind, Sv. Mus. Hist. 1901.

Wilhelmina Fundin

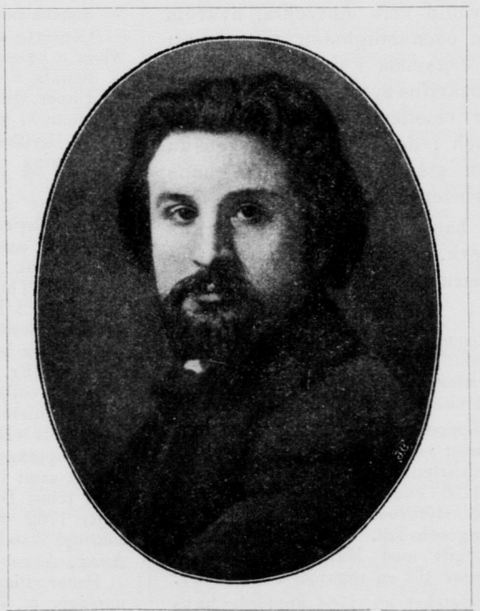

Joan Manén

för musiken att uppblomstra, möjlighet för unga talanger att komma fram.

Antagligen hade väl någon vid hofvet lärt känna Agrells märkliga begåfning eller han fått någon anbefallning till konungen från någon af sina gynnare och beskyddare bland universitets lärarne eller konungens intresse på annat sätt blifvit väckt och han fäst uppmärksamhet vid den unge mannen. Nog af, så mycket är visst, att Agrell utaf konung Fredriks broder — den musikintresserade prins Maximilian af Hessen — kallades till kammarmusikus i Kassel. På grund häraf lämnade han Uppsala år 1722 eller 1723. I Kassel kvarstannade han ett tjugotal år eller till inemot år 1746. Kändt är, att han under denna tid förkofrade sig som tonsättare och utöfvare, samt att han i egenskap af både violist och klavervirtuos besökte flera tyska hof och företog omfattande konsertresor, hvilka flera gånger utsträcktes ända till Italien. Öfverallt mottogos hans prestationer med stort bifall, och han själf blef synnerligen uppburen och föremål för stort erkännande.

År 1746 — efter en resa till Italien — erhöll Agrell en kallelse till Nürnberg och begaf sig till följe häraf till denna stad, hvarest han sedan — i egenskap af kapellmästare och »stadtcomplimentarius»[3] — kvarstannade till sin död, som torde hafva inträffat den 19 januari 1765.[4] Om hans verksamhet därstädes är föga bekant mera än att hans tonsättningar växte till stort antal och att de utgåfvos — till och med i förnyade upplagor. I Tyskland var han mycket känd och åtnjöt stort anseende. Fullständigt okänd var han ej heller i sitt hemland under sjuttonhundratalet. I uppteckning från 1740-talet finnas fyra af hans symfonier bevarade i Upsala bibliotek — eburu det kan vara tvifvel underkastadt om de någonsin blifvit uppförda — och Aggrellska kompositioner för klavèr liksom för violin vore omtyckta, hvarom redan den omständigheten vittnar, att sådana förekomma i flera af den tidens handskrifna svenska klavèrböcker. Stort var emellertid ej intresset för honom, och i de offentliga svenska biblioteken stå ej ens samtliga hans tryckta arbeten att finna.

Bland hans kompositioner märkas andliga verk, motetter, kantater, symfonier, serenader,[5] klaverkonserter, trios, violin-, flöjt- och klavèrsaker.[6] Af dessa torde mellan tjugo och trettio arbeten vara tryckta och antagligen lika många otryckta finnas i behåll. Dessutom har han författat två (otryckta) teoretiska arbeten »Anvisning till komposition» och »Tabeller för generalbas- och tonsättningskonst».

De biografiska notiserna om Agrell i utländska musikvetenskapliga arbeten äro ej synnerligen rikhaltiga. Däremot nämnes han, särskildt i äldre tyska sådana, såsom en af sin tids betydande och kända tonsättare samt tillerkännes en väsentlig insats i musikens utveckling. Sålunda angifves han jämte Stamitz, Gossec och Vanhall[7] såsom en af de förste som utvidgat orkesterbesättning i symfonien, hvilken till en början utförts med endast stråkinstrument under det att nu så småningom oboe, valthorn, fagott, flöjt, trumpeter och pukor fogades till.[8] Äfven nyare tyska arbeten ägna honom berömmande och till dels utförliga omnämnanden.[9] Enligt Adolf Lindgrens — i flera utländska arbeten återgifna — framställning skulle det varit Agrell, som först af alla i instrumentalkompositioner gaf den s. k. »sonatformen» dess afgörande gestaltning, hvilken sedan följdes af alla de stora tonsättarna.

Det är alltså en rent utaf banbrytande ställning i musikhistorien som tillerkännes honom.

Den tyske estetikern Schubarth har om Agrell yttrat bl. a. följande:[10]

»Han var en sann konstnär men en kall natur. Han brukade säga: musiken är förtäckt aritmetik. Hans skrifsätt är strängt regelrätt. Han skref motetter och klaversaker, hvilka alltid komma att skattas högt af kännare». Också var han »erkänd för en af de större Componister i Tyskland, hvarom flere dels tryckta arbeten intyga, wåre Landsmän till fägnad».[11]

Karl Valentin.

Wilhelmina Fundin.

I den höga åldern af nära 92 år afled f. d. operasångerskan Wilhelmina Fundin den 29 januari. Tidningarne omnämde kort förut att den gamla insjuknat i lungkatarr, och på Stockholms sjukhem, där hon vårdats, slutade hon sina dagar. Hennes hälsa stod bi i det längsta, och vi omnämde förra året att den gamla konstnärinnan på sin födelsedag under sommaren kunde mottaga de lyckönskningar och hyllningar, som man denna dag länge bringat henne såväl med tanke på hennes konstnärliga verksamhet i forna dagar, som af vänskap för den ålskvärda personligheten.

Wilhelmina (Mina) Kristina Fundin föddes i Stockholm d. 12 juli 1819, dotter af kantorn i K. slottskapellet Carl Axel Fundin och hans maka Christina Margareta Wikström. Hon blef den 1 juli 1833 antagen som elev vid Kungl. teatern, efter det att hennes vackra röst och musikaliska begåfning redan tidigt väckt uppmärksamhet. År 1841 blef hon anställd som sångerska och aktris vid Operan och hade sålunda i början af 1840-talet tillfälle att uppträda där vid sidan af

[3] »Stadtcomplimentarius» = den som hade att vid högtidliga tillfällen i spetsen för sina stadsmusikanter »uppvakta» öfverhetspersonerna i Nürnberg.

[4] Fétis uppger 19 januari 1769. Odén, Östgöta minne: »död efter 1772». I »Nürnbergsch. Gelehrtenlexikon 1784» anger biografen $^{19}/_{1}$ 1765 enligt erhållet meddelande från Agrells styfbroder pastor Peter Trysenius i Borg och Löt. Enligt samma källa var Agrell gift med Margaretha Förtsch († 1752), dotter till en organist i Nürnberg.

[5] Enligt Gelehrt. lex. 1784 uppfördes hans 5 serenader ofta i Nürnberg vid familjefestligheter.

[6] *Fétis* anger (»Biogr. Univ. des Musiciens») såsom tryckta:

Sei sinfonie a quattro, cioè violino primo, secondo, viola e cembalo o violoncello, con corni da caccia, trombe, oboe, flauti dolce e traversi, ad lib. opera 1. Nuremberg;

Tre concerti a cembalo obbligato con due violini e violoncello, opera 2 Nuremberg;

Tre concerti a cembalo obligato, due violini, viola e violoncello opera 3 Nuremberg;

Tre concerti a cembalo obligato, due violini, alto viola, violoncello e basso ripieno op. 4 Nuremberg;

Sonate a violino solo e cembalo o violoncello Nuremberg;

Concerto a cembalo obligato, due violini, viola e violoncello Nuremberg 1761;

Sonata a due, cioè cembalo obbligato e traversiero o violino Nuremberg 1762;

Sonata a due, cioè cembalo obbligato e traversiero Nuremberg 1765;

Neucomponirte solos a flauto traverso e cembalo Nuremberg 1764;

Fétis tillägger: »On trouvait aussi autrefois en manuscrit dans le magasin de Breitkopf:

Tre concerti a cembalo obligato, due violini, viola e basso, raccolta prima:

Id. raccolta seconda;

Id. » terza;

Id. » quarta;

Sei sonate a violino solo et basso;

Due concerti a violino concert., due violini, viola e basso;

Sei sinfonie a due violini, viola e basso, con corni ad lib;

Sinfonia id;

Partita a due violini, viola, basso e corni;

Sonata per cembalo solo;

Concerto a cembalo obligato, due violini, viola e basso.

Sonata a violino solo col basso.

Eitner, Quellenlexikon B & H 19 0 anger — utom 11 symfonier, 14 konserter och 5 sonater, hvilka antagligen innehållas i Fétis' förteckning — »Cantata f. S. A. T. B. med orkester: 6 Sonate per il cembalo solo, acc. da alcune Ariette, Polonesi e Menuetti, op. 2 (sic!), Capricico och giga för klaver; A collection of easy genteel Lessons for the harpsich. Book 2 (I British Mus.); 2 klaverstycken i Thompsons Collect. of Lessons; 1 klaversats i Haffners oeuvr. melées H. 1. Nr 1; 1 Sonat för 2 Fl. Lond. (Br. mus.); 1 Concert för klavèr i I. G. Grauns 6 concertos London (Br. Mus.); I Iozzi's collection; I Kunzen's colleet, (Br. Mus.); 1 sonat för klavèr i Veniers 20 Sonates oeuvre 2.

Prosniz »Handb. d. Clav.-Litteratur» Wien 1887 upptager — utom 9 clav. concerter i mscrpt samt i afskrifter i Cat. B. & H. 1761 — 7 trios; Duetter för klav. och viol (eller flöjt) 1762 och 65, samt 6 sonater f. klav. solo op. 2. och dessutom: »Sonaten, neuere Ausg, Augsburg bei Lotter.

Pauer »Pianoforte composers aud Pianists» upptager bl. a. »Duos for Piano, Violin, Cl. or Fl.»

[7] C. F. Pohl »Haydn» Leipz. 1878.

[8] »Agrell skref redan 1726 i Kassel sex mångstämmiga symfonier, hvilka trycktes år 1746». Ibid.

[9] Schering Gesch. d. Instr. concerts. B & H 1905. Daffner Entw. d. Klav. Konzerts B & H 1906.

[10] Schubart »Idèen zu einer Äst. d, Tonkunst Wien 1806.

[11] Hülphers Hist. Afh. 1773.

Jenny Lind, hvars roller hon sedan till stor del fick öfvertaga. Jenny Lind lämnade egentligen vår operascen 1844 då hon började sitt triumftåg i utlandet med gästandet i Berlin, ehuru hon sedan lät höra sig här på Operan 1845 som Marie i »Regementets dotter» och 1848 som Susanna i »Figaros bröllop». Vid sidan af henne har Wilhelmina Fundin utfört *Adalgisa* i »Norma», hvars titelroll Jenny Lind kreerade här 1841, och *Anna* i »Friskytten», då Jenny Lind sjöng Agatha. Af hennes öfriga roller må nämnas *Nattens drottning* i »Trollflöjten», *Anna* i »Hvita frun på slottet Avenel», *Isabella* i »Robert af Normandie», *Katarina* i »Kronjuvelerna», *Zerlina* i »Don Juan», *Leonora* i »Stradella», *Carlo Broschi* i »Hälften hvar», lady *Pamela* i »Fra Diavalo» och vidare, under senare delen af sin verksamhet vid operan, *2:a tärnan* i »Trollflöjten», *Markisinnan* i »Regementets dotter», *Inez* i »Trubaduren», *Fru Browe* i »Czar och Timmerman», *Giovanna* i »Ernani», *Marcellina* i »Barberaren i Sevilla». Hennes verksamhet vid Operan fortgick utan afbrott till 3 juni 1871, då hon tog afsked af dess scen som lady Pamela i »Fra Diavalo» på en för henne gifven recettföreställning, efter att ha tillhört densamma i 30 år.

Ett varmt intresse för sin uppgift som lyrisk sångerska, ett behagligt yttre, personlig älskvärdhet och blygsamhet i afseende på uppskattandet af sin förmåga voro hos henne utmärkande och vinnande egenskaper, som göra henne förtjänt att ihågkommas bland de artister som tillhört vår första lyriska scen och där förvärfvat sig ett aktadt minne.

Joan Manén.

Knappt har Franz von Vecsey för andra gången konserterat här och hänfört vår musikpublik förr än vi åter få besök af en annan bland nutidens berömdaste violinister, nämligen Joan Manén, som förra året på fem konserter, äfven i Musikaliska akademien, först d. 2, 5 och 9 febr., sedan d. 23 och 29 i samma månad, bragte sina åhörare i förtjusningsfeber, då assisterad af en ung och behaglig kvinnlig pianist Rina Franco, som äfven utmärkte sig i solonummer som en framstående pianoartist. Vid detta Manéns första uppträdande i vår hufvudstad meddelade vi konstnärens porträtt åtföljdt af biografiska uppgifter, af hvilka vi erinra om följande.

Joan Manén är född i Barcellona d. 14 mars 1883. Som »underbarn» uppträdde han tidigt både i gamla och nya världen — såsom pianist, men från 13:de året bestämde han sig för violinen. Han blef först elev af Alard, en lärjunge till hans landsman Sarasate, men utbildade sig sedan på egen hand till konstnärlig mogenhet.

Som komponist har Manén visat framstående egenskaper. Af hans större tonsättningar kunna nämnas en *Violinkonsert*, *Suite* för piano och violin, *Variationer* för violin öfver ett tema af Tartini, en *Pianokvartett* (Fiss-moll op. 42) den stora *Symfonien* »Nova Catalonia» samt *operorna* »Johanna von Neapel» och »Acté».

En ny opera af honom »El comino del Sol» är öfversatt på tyska med titel »Der Weg zur Sonne».

Musikbref från Moskwa.

En återblick på första hälften af musiksäsongen i vår stad, från början af hösten förlidet år, må här följa och torde intressera Sv. Musikt:s läsare. Vi få bekänna att vårt musiklif aldrig varit mera intensivt. Från oktober till in uti januari har det gått som en stormflod genom konsertsalarna: sex musiksällskap hafva gifvit abonnemangskonserter med föreställningar, omkr. 60 till antalet. Kammarmusik, sångsoaréer, enskilda konstnärskonserter ha stormat fram som en lavin, och — hvad mera betyder — medfört gedigen musik. Konstnärsföreningarna ha öfverglänst hvarandra i hvad de haft att bjuda åhörarne. Alldeles särskildt intressanta ha bland dem varit de som organiserats af Sergei Kussewitzki, den berömde kontrabasisten och dirigenten. Han förstår att träffa det riktiga, med gediget genomtänkta program, med stora solistnummer. Arthur Nikisch, den geniale Leipzigdirigenten, var af honom inbjuden att leda en extrakonsert. Det hade förflutit 15 år sedan han först uppträdde här. Med anledning af hans närvaro föranstaltades till hans ära en festlighet med tal för honom och förärande af blombuketter samt värdefulla presenter. Till firande af Schumanns minne hade Kussewitzki upptagit hans »Manfred» med Ludv. Wüllner i titelrollen, och Beethovens 9:de symfoni med särdeles lyckadt återgifvande utfördes under ledning af Ernst Wendel. Af solister har Kussewitzki äfven skaffat de bästa krafter: L. Godowsky, Fritz Kreisler, Ludw. Wüllner, Nik. Medtner m. fl.

Kejs. ryska Musikssällskapet har valt till dirigent den mycket begåfvade och medryckande Ernst Küper. Detta firade i december sin 50-åriga verksamhet i Moskva. Vid detta tillfälle utfördes en rad af festkonserter. Nikolai Rubinstein, broder till pianomästaren och komponisten Anton R., var den som grundat detsamma och infört musikens odling i Moskva och i hela landet, ty från detta centrum, från denna stam utväxte de grenar, hvilka sedan sträckte sig öfver det stora ryska riket: musiksällskap som hade Kejs. ryska Musiksällskapet till förebild. Nikolaus Rubinstein hade så fullt hängifvit sig åt sin uppgift att tjäna sitt land, att han häruti kan anses lika stor som sin broder, med hvilken han äfven skulle ha vunnit världsrykte, om han sökt ett sådant.

Af festkonserterna utföll elevaftonen särdeles lyckligt och gaf vittnesbörd om lärarpersonalens stora förmåga i pedagogiskt hänseende. Den stora festkonserten hade på programmet tre namn på tondiktare hvilka utgått från konservatoriet: Sergei Taneiew (kantat med orkester och kör), Sergei Rachmaninow (3:e pianokonserten, som han själf spelade), och Alex. Scriabine (Symfoni, »Poème divin»), hvilkas verk fingo ett glänsande utförande under Emil Küpers ledning.

Philharmonikerna fröjdade sin publik med dirigenter sådana som Mengelberg, Siloti, Fauré och solister sådana som Ysaye, violoncellisten P. Casals och pianisten F. Lamond.

De historiska matinéerna, som föranstaltats af Serg. Wassilenko, tondiktare och dirigent, hafva mycket värde såsom lärorika för ungdomen, som talrikt strömmat till dem tack vare den för densamma lämpliga tiden om söndagarna och det billiga entrée- och abonnemangspriset. Programmen äro omsorgsfullt utarbetade, utförandet stilfullt och konstnärligt.

Ännu en institution måste jag omnämna, nämligen Moskvas symfoniska kapell för uppförande af oratorier, grundadt och ledt af W. Rülgtschew, hvilket under hösten utfört Haydns »Årstiderna», Händels »Samson» och Mozarts »Requiem» (såsom minnesgärd åt den aflidne Leo Tolstoi). Kören sjöng rent och vackert, solisterna voro väl valda och utförandet i sin helhet förtjänstfullt.

Till minne af Schumann (100-åriga födelsedagen) ha också åtskilliga musikverk af honom utförts på konserter, symfoniska verk och andra kompositioner. Moskwa-trion och kammarmusikföreningen ha sålunda utfört verk af honom, och en härlig Schumann-afton var föranstaltad af Al. Goldenweiser. Det är omöjligt att uppräkna allt af värde som i musikväg bjudits här bl. a. af Eug. Ysaye, P. Casals, Pugno, Lamond, Annette Essipow, Leop. Auer, Capet-kvartetten från Paris, den ryska trion frk. Maarina Press och bröderna Press, etc. etc.

Detta intensiva musiklif visar att konsten, beträffande inhemska tondiktare och utöfvande konstnärer, står i blomstring och frodas hos oss. Man har så många namn att anföra, att det är omöjligt uppräkna dem alla. Ett af de största är Alexander Scriabine. Denne uppträdde i december med en pianoafton, då tidigare verk af honom stodo på programmet. Tondiktaren går sin egen väg som ännu är föga förstådd. De fint psykologiska stämningar han tecknar, harmonigestalt-

ningen och tankerikdomen utöfva en fängslande verkan på åhörarne vid hans föredrag. Hans symfonier »Poéme divin» och »Die Exstase» äro tonskapelser af mäktig natur och hafva till underlag filosofiska schema. Hans musikaliska intentioner kunna dock endast de följa, hvilka förmå inträngа på djupet i hans verk. Med stort intresse vänta vi på första uppförandet af hans symfoni »Prometheus», hvilket kommer att ske i mars, efter hvad som tillkännagifvits. Ett nationellt drag söker man förgäfves i hans verk. Scriabine håller sig ofvan allt jordiskt, hans fält är »extasen», den evigt skapande anden, det rastlösa sträfvandet mot höjden.

Ellen von Tideböhl.

Musikbref från Edinburgh.

25 jan. 1911.

Annandag jul, som inte är helgdag här såsom i Sverige, gafs den sjunde af The Orchestral Concerts i The M:c Ewan Hall, fylld af en intresserad musikpublik. Men så var det också en af dess favoriter som uppträdde, näml. violinisten Fritz Kreisler, hvilken nog är favorit hvarhelst han uppträder med sin ypperliga violin och sitt utsökta spel. Man blir nästan bortskämd här med att höra alla dessa olika virtuoser, och man vet knappt hvilken man skall gifva företrädet, ty hvar och en af dem är i sitt slag något »non plus ultra». Han spelade Mozarts Konsert för violin och orkester n:o 4, D-dur. I synnerhet är den vackra konsertens mellansats, Andante cantabile i A-dur, underbart skön. Rondon i D-dur börjas med ett andante (endast 14 takter), påminnande något om en gammal Bellmans melodi.

Det varma bifallet blef mest intensivt i konsertens andra afdelning, då hr Kreisler solo, ackompagnerad af m:r Scott Jupp, spelade med klassiskt föredrag gamla mästares verk: Andantino af Padre Martini; Chanson Louis XIII et Pavane af Couperin; Sicilienne et Rigaudon af François Francoeur, och vidare Caprice n:o 24 af Paganini; Variations sur une Théme de Corelli af Tartini. Naturligtvis gafs en encore, en »bonne-bouche» i samma stil.

Konserten inleddes med uvertyren till »Genoveva» af Schumann. Efter Mozart-konserten gafs »Spanish Rhapsody» af Maurice Ravel (född 1875 i Ciboure, Basses-Pyrénées, bor i Paris). Det är en särdeles intressant komposition i modern stil, påminnande om Richard Strauss, men det oaktadt självständigt, originelt spansk och — vacker. Rhapsodin innefattar fyra afdelningar: Prélude à la nuit, Malaguena, Habanera, Feria. Orkesterns utmärkta spel gjorde naturligtvis sitt till att det bizarra musikverket blef så lifligt senteradt.

Konsertens andra afdelning inleddes med Schumanns Symfoni n:o 1 i B-dur (op. 28) »Vårsymfonien». Slutnumret, »The harvest festival» ur operan »Moloch» af Max Schillings, målande en skördefest i det gamla Thule, utfördes med mycken schwung af orkestern.

Den åttonde konserten gafs d. 9 jan. Denna konsert var kanske den gedignaste, och den började med »Concerto Grosso» i D moll, n:o 10 af Händel (Ouverture, Air Lento, tvenne Allegron i D-moll samt Allegro moderato i D-dur). Det är en komposition, hvilken man, tack vare orkesterns fina och klara utförande, hela tiden åhörde med nästan andaktsfull stämning.

Som mellannummer gafs Symfoni n:o 4 i E dur (romantiska) af Anton Bruckner. Det digra verket innefattar Allegro, Andante, Scherzo, Final, och är något tröttande genom sina longörer, ehuru utmärkt väl spelad. Konserten afslutades med »Marche Militaire» af Schubert-Liszt.

Aftonens stora »clou» var den utmärkte spanske violoncellisten Pablo Casals. Han spelade Dvoráks konsert för violoncell och orkester i B-moll (op. 104) samt i andra afdelningen Max Bruchs vackra och stämningsfulla »Kol Nidrei», ackompagnerad af orkestern. Som encore gaf han solo en etude af Bach, hvari man fick beundra hans gedigna teknik. Det finnes intet instrument, som så kan imitera den mänskliga stämman, som violoncellen och Pablo Casals spelar också utsökt sångbart på sitt härliga instrument. Efter att andlöst ha lyssnat till konstnärens spel bröt bifallet löst, hvari också hela orkestern instämde.

Den femte af The Classical Concerts gafs i The music Hall lördagen den 21 januari som matiné, och man fick på denna konsert göra en synnerligen intressant bekantskap med det »unga» Frankrike, som i första afdelningen representerades af Paris-kvartetten (m:r Villaume, Morel, Macon, Feuillard) samt kompositören Maurice Ravel, hvilken framförde sin stråkkvartett (Allegro moderato Très doux, Assez vif Très rythmé, Très lent, Vif et agité) och ett stort antal af sina sånger. På orkesterkonserten hade man förut lärt känna hans glänsande Rhapsodie Espagnol. Monsieur Ravel ackkompagnerade själf sina sånger och madame Willaume-Lamber sjöng dem i »parlando»-stil efter notblad, det senare var väl nödvändigt till följd af sångernas bizarra innehåll och tempo. Ackompagnementet var enastående hvad teknik angick, men så kunde han också därigenom få fram ett särdeles originellt, målande uttryck till sångerna. Monsieur Ravel är en liten svartmuskig man, och när man ser honom får man en aning om hvilken impressionist han månde vara. Han har grundligt studerat musik vid konservatoriet i Paris, där han år 1901 eröfrade le Grand Prix de Rome, så att under den bizarra ytan af hans kompositioner ligger ett djupt underlag af goda konststudier. Man skulle gärna velat höra hans kompositioner i en mindre lokal (såsom Vetenskapsakademiens hörsal), ty trots den goda akustiken i The Music Hall voro både stråkkvartetten (komp. 1903—1904) samt sångerna alldeles för ömtåliga att exekveras i en sal som rymmer 1,500 personer. — Det är troligt att ifall m:r Ravel gjorde Sverige en visit tillsammans med sitt utmärkta artistsällskap, skulle nog hans kompositioner mottagas med intresse af Stockholms elitepublik. — Monsieur Maurice Dumesnil, en ung, särdeles framstående pianist, spelade en rätt anslående »pavane» af m:r Ravel.

Madame Willaume-Lamber, personligen en riktig ögonfägnad, sjöng i konsertens andra afdelning sånger af César Franck: »Nocturne» (L. de Fourcaud), L'ange et L'Eufant (Jean Reboul), »La Procession» (Ch. Brizeux).

Den synnerligen anslående konserten afslutades med César Francks vackra pianokvintett (Molto moderato, quasi lento; Allegro Lento con molto sentimento; Allegro non troppo, con fuoco) där pianostämman utfördes af m:r Dumesnil. Han spelade dessutom »Pavane pour un infante défunte» (Ravel), »Dans les dunes par un clair matin» af Gabriel Dupont, »Troisiéme Impromptu» af Gabriel Fauré, »Toccata» af Saint Saëns samt som encore en Rhapsodie af Liszt. Monsieur Ravels sångkompositioner voro: »Le Cygne», »Le Grillon», »La Pintade», »Sainte», »Les grands vents d'outremer», »D'Anne jouant de l'Espinette» (»Epigrammes», Clement Marot 1496—1544).

En framstående kritiker i »The Scotsman» har uttalat följande, särdeles dräpande kritik angående monsieur Ravels kompositioner och utförandet af dem: »Om en skotsk sångerska och skotska kammarmusikartister hade exekverat Maurice Ravels kompositioner, så hade hela auditoriet lämnat Hallen inom ett ögonblick». Den skotska publiken liknar för öfrigt den svenska uti att, när konserten nalkas sitt slut troppa af mellan de olika afdelningarna i slutnumret, ännu mera störande för artisterna när en del af publiken har plats på själfva estraden.

*

I The M:c Ewan Hall gafs måndagen den 23 januari den tionde af The Orchestral Concerts, hvilken hade ett ganska blandadt, men icke dess mindre intressant, program. Den inleddes med »Brandenburg Conserten», n:o 3 i G-dur af Bach. Därefter uppträdde en primadonna, Miss Lucy Gates, från Stora Operan i Berlin med »Titania»-arian ur »Mignon». Första afdelningens slutnummer var Beethovens violinkonsert, spelad af holländaren Willem de Boer. Denne förefaller helt ung, men att döma af hans biografi är han född i Amsterdam 1885 och är

för närvarande professor vid Konservatoriet i Zürich. Han spelade i konsertens andra afdelning Solo-Sonata n:o 1 af Max Reger och som encore gaf han ett Allegro ur en Suite af Bach. Denna afdelning inleddes med Symphonic Poem »Romeo and Juliet» af Tschaikowsky, där kapellmästare Mlynarski fick briljera med sitt utmärkta kapell och det blef äfven aftonens glanspunkt. The Symphonic Poem börjas med ett Andante non tanto, quasi moderato åtföljdt af ett Allegro där man tänker sig striderna mellan de fientliga släkterna. Därefter framträder ett hänförande »kärleksmotiv» och det vackra, stämningsfulla musikverket afslutas med ett Requiem. Man fick sedan nöjet att åter se och höra den stilfulla sångerskan, miss Lucy Gates, som med sin oändligt vackra, jämna röst och sin präktiga koloratur föredrog en rysk folkvisa »Näktergalen» af Alabieff, naturligtvis med många utsmyckningar, men alla i god stil. Vidare sjöng hon den bekanta »Ständchen» af Rich. Strauss. Hon hade den stora artigheten att på de intensiva applåderna sjunga en sång af Georg Henschel »Der Frühling», där hon återigen fick fira en triumf för sin högt uppburna sångkonst med målande fogelkvitter.

Den omvexlande konserten afslutades med sir A. C. Mackenzies »Scotch Rhapsody», »Burns» (komp. i Florens 1881), däri kompositören inflätar några af de vackra skotska folkvisorna och lifliga folkdanserna. *E. S.*

Tonmästarne på skolbänken.

I vår tid begynner man ställa allt större fordringar på konstnären, musikern. Det är icke nog med att hans synfält sträcker sig endast utöfver området för hans konst. Tonsättaren räknas icke numera, såsom under tidigare århundraden, bland människor af andra och tredje rang. I »salongerna» och de förnämaste sällskap är han icke mera främmande. Det är därför nödvändigt att han äfven på andra områden än sin konst förfogar öfver ett beaktansvärdt vetande, såvida han icke måste befara att man i hemlighet eller kanske till och med offentligt ler åt hans hjälplöshet, hans »nescio», trots hans höga konstnärskap.

Hur ofta gjorde man sig icke lustig öfver mästaren Bruckner, öfver hans naivitet, hans yttre och inre efterblifvenhet! Ehuru tonsättaren senare blef universitetslektor, tog man honom icke på allvar som sådan, ty hans vetande var alltför anspråkslöst. Det är knappast troligt, att Bruckner skulle tillägnat sig högre kunskaper om ödet hade gifvit honom en rikare penningpung. Han intresserade sig endast för musiken, allt annat var honom ytterst likgiltigt. Likväl öfverträffade han i en punkt »Fidelios» skapare: han förstod tillräckligt latin för att kunna komponera en mässtext, medan Beethoven var tvungen anlita öfversättning.

Hvad lärgirigheten beträffar stod dock Beethoven på en helt annan ståndpunkt än Bruckner. Också Beethoven förfogade öfver endast medelmåttig skolbildning (redan som 12-åring torde han fått säga farväl åt skolbänken), men han sökte dock senare med ifver utfylla bristerna i sitt vetande. I ett bref från 1809 skrifver han: »Det ges ingen afhandling som skulle vara för lärd för mig; utan att göra minsta anspråk på någon egentlig visdom, har jag likväl ända från barndomen bemödat mig om att förstå vår tidsålders lärde och vise män.»

Af ringa betydelse voro skolåren för Beethovens stora förebilder Mozart och Haydn. Haydn berättar visserligen, att han i Kapellhaus vid Stephanskyrkan i Wien jämte sång, klaver och violin ... lär, men dessa studier omfattade blott skrifva, räkna, religion och något latin. Genom sina ströftåg som underbarn förhindrades Mozart att tillägna sig större skolkunskaper.

Likaledes gick det Johannes Brahms. Som gosse måste han bidraga att öka föräldrarnas inkomster, ofta till och med på bekostnad af den nattliga hvilan. Att skolbesöket på den grund icke kunde gifva tonmästaren någon nämnvärd kunskapsskörd är ju självfallet. Den unge Brahms saknade ingalunda intresse att utvidga sitt vetande, och ofta köpte han sig i krämarboden någon bok med gulnade blad, med glädje offrande sina svårt hopsparade slantar. Bland alla böcker var det särskildt bibeln som vann hans hjärta och band det vid sig för alla tider.

En grundligare skolbildning erhöll Gluck. Fyra år besökte han skolor på landsbygden; därpå sände fadern, en forstman, honom till jesuitergymnasiet i staden Komotau, där han stannade sex år och jämte mycket värdelöst inhämtade kunskaper framförallt i språk och historia. Denna lärdom hindrade honom likväl ej från att kort därpå ute i bygderna som fiolspelman söka förbättra sitt bedrövliga läge. (Forts.)

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. teatern.

Febr. 1, 12. Mozart: *Don Juan.* ($^{12}/_{2}$ Donna Anna: frk. Larsén.)
2. Wagner: *Tannhäuser.*
3, 13. Puccini: *Bohême* (Mimi, Musette: fruar Oscár, Bartels; Rodolphe, Marcel, Shaunard, Collin: hrr Kirchner, Oscár, Stiebel, Wallgren; Benoit, St. Phar: hrr Ericson, Grafström.)
4. Tschaikowsky: *Eugen Onegin.*
5. Wagner: *Lohengrin.*
7. Puccini: *Madame Buttfly.* (Linkerton, Sharpless: hrr Stockman, Oscár.
8. Bizet: *Carmen.*
11. E. d'Albert: *Izeyl.*

Oscarsteatern.

Febr. 1—14. G. Minkowsky: *Vackra ladyn.*
5, 12. Offenbach: *Sköna Helena.* (Helena: fru Norrie, gäst.)

Musikal. akademien.

Febr. 2. Populär konsert af Ignaz Friedman.
3, 8, 10. Konserter af Franz von Vecsey. Biträdande pianist: hr August Göllner.
6. Konsert af sångerskan Susan Metcalfe; ackompanjatris: frk. Märtha Ohlson.
14. Nya Filharmoniska Sällskapets 1:a abonnemangskonsert. Program: Philipp Wolfrum: »Eine Weihnachtsmysterium».

Gustaf Vasa-kyrkan.

Febr. 5. Orgelkonsert af Otto Olsson. Biträdande: frk. Signe Carlson, hr Ax. Runnqvist.

Från Operan är ingenting märkligt att förmäla, utom att sista januari fru Otti Pegel där gjorde sin första debut som Michaela i »Carmen» och att hrr Stiebel då hade en ny roll som Zuniga. Fru Pegel uppträdde första gången offentligt, efter hvad vi veta, i febr. förra året på en sin egen konsert i Vetenskapsakademien. »Tristan och Isolde» samt »Barberaren i Sevilla» skulle ha gått öfver scenen i första hälften af denna månad, men detta inhiberades.

Oscarsteatern ger fortfarande »Vackra ladyn», som uppföres ännu några gånger. Denna operett hör till de bättre alstren af detta slag, så till text och musik, mera opéra comique än operett, utan den trivialitet, som annars vidlåder nutidsoperetten. »Vackra ladyn» har flere verkligt vackra musiknummer och god instrumentering. Fröken Grünberg är i första rummet värd beröm för sin sång och har en superb drill; äfven fru Meissner är förträfflig i sin roll. Hr Schweback bidrager med sin duktiga tenor till framgången i soli och ensembler. Hr Barklind, den andre hjälten i pjesen, är en elegant figur som vanligt och reder sig rätt bra med sångpartiet, ehuru ej någon framstående sångare. Som polisministern är hr Ringvall roande, som vanligt. Dryckeskvartetten i andra aktens början af smeden, slottsfogden o. a. är verkligt kvick och muntrande. Uppsättningen är lysande och kostymerna likaså. En ballet af dansande i de vackra skotska nationaldrägterna är mycket anslående.

Ignaz Friedman, hvars första konsert denna gång förut omnämnts, gaf d. 30 jan. Chopin-afton upptagande: Ballad, F-moll; Nocturne, H-dur (op. 62); Nocturne, F-dur; 2 Walzer (Ciss-moll, Ass-dur); Barcarolle, Fiss-moll; Impromptu, Gess-dur; Prélude, Fiss-moll: Scherzo, H-moll; Polonaise, B-dur (posthum); 5 Etuder (F, Gess, Ciss, Giss, C); Sonat, H-moll, op. 58. Hans 3:e och sista »populära» konsert inleddes med en ganska intressant

sonat af böhmaren Vitezslav Novak hvarefter följde af Beethoven: Andante F-dur; Bagatelle, H-moll; Gluck: Gavotte; Chopin: Nocturne, H-dur; Valse, Ass-dur; Ballade, Ass-dur; Schumann: Des Abends; Ende vom Lied; Liszt: Waldesrauschen, Au bord d'une source; Etude F-moll, Nocturne, Don Juanfantasi. Friedmans kolossala tekniska mästerskap, dynamiskt framträdande i det väldigaste fortissimo och subtilaste pianissimo, verkar naturligtvis högst imponerande och bringar publiken i exstas, hvarför han ock beredvilligt består dem extranummer vid åhörarnes outtröttliga inropningar af mästaren. Icke mindre framgång, om också ej likasom Friedman, inför fulltalig publik, kunde Franz von Vecsey glädja sig åt vid sina tre konserter under detta besök. Han började som man vet, såsom underbarn, fastän han vid den åldern ej hittade hit; nu hänför han oss såsom en underbar, fullmogen konstnär med stor ton, tekniskt mästerligt och själfullt spel. Han åtföljdes denna gång af en pianist, August Göllner, som på det hela var en god ackompanjatör och äfven solist. Flygelns, violinen öfverlägsna klangstyrka måste dock, hvad sällan är fallet, i hvarje ögonblick tagas i betraktande af pianisten i ensemblen, så att icke en enda ton, äfven i pianissimot, hos violinen går förlorad, ja till och med vid pianots solo för att ej för mycket konstrastera mot violintonens naturel. Första konserten inleddes med Beethovens härliga »Kreutzer»-sonat, hvars utförande var berömvärdt såväl å violinistens som pianistens sida. Följande nummer, Bachs bekanta Chaconne för violinsolo, återgafs af Vecsey oöfverträffligt i afseende på såväl grandiös, klangskön ton som mästerlig teknik och uppfattning, inbringande konstnären rikaste bifall, hvilket ock tillkom utförandet af Mendelssohns välbekanta vackra violinkonsert. Programmet afslutades med Paganinis »I palpiti», det bländande tonfyrkeriet med pizzicato, flageoletter, löpningar och språng, hvilket utfördes med öfverlägsen virtuositet. Hr Göllner spelade solo af Schubert-Liszt: Serenade, Liszt: Polonaise, C-moll. Andra konserten började med Schuberts, mera sällan hörda, tonfagra Fantasi, C-dur, för violin och piano. En kontrasterande verkan mot detta nummer gjorde det följande, Sibelius' violinkonsert D-moll, tillägnad Franz von Vecsey. Om denna intressanta konsert med sin i yttersatserna rhapsodiskt-fantastiska form ha vi förut haft tillfälle att yttra oss, då den här först spelades i okt. 1909 på en operans symfonikonsert af Julius Ruthström. Det originella verket visar en snillrik blick på violinens uttrycksförmåga, som ock tages storslaget i anspråk. Tillägnad Vecsey synes den ock skrifven för hans mäktiga ton och konstnärlighet. I mellansatsen, Adagio di molto, bjudes på ett vackert melodiskönt intermezzo. Konserten och dess mästerliga tolkande framkallade stormande bifall. Efter pianistens utförande af Chopins oundvikliga Ass-dur-polonaise, gaf Vecsey prof på sin stora virtuositet med Corellis »La follia», Wieniawskis »Capriccio-Vals» och Paganinis »Hexentanz». I korthet må anföras programmet till Vecseys »afskedskonsert» (»före sin afresa till Sydamerika», såsom det stod på programmet). Det upptog af violinnummer Vieuxtemps: Violinkonsert, D-moll; J. S. Bach: Sonat, G-moll (violinsolo); Tschaikowsky: Serenade melanchol que; Dvórak: Humoresk; Wieniawski: Scherzo Tarantella; Paganini: La Clochette (Rondo) och pianosoli: Liszt: »Les cloches de Genève» och »Au bord d'une source».

Främmande sångerskor få vi höra här mera sällan än instrumentalister. En behaglig omväxling i konserterandet erbjöd därför den unga amerikanska sångerskan Susan Metcalfe, som, efter att ha gjort stor lycka i Köpenhamn, konserterade här i Musikaliska akademien d. 6 febr. Hon säges vara född i Florens men bosatt i New Rochelle i staten Newyork. En någorlunda talrik publik hade infunnit sig på hennes konsert här och visade sig med varmt bifall erkänsam för hennes utsökta sång. Rösten är ej stor men vacker och kristallklar i höjdtonerna. Hon sjunger med fulländad konst, kanske blott för mycket skattande åt det konstmässiga i sångföredraget, som ofta sker på bekostnad af tydligt textuttal och alstrar en viss monotoni i utförandet af de särskilda sångerna. Hennes program var väl valdt och omvexlande, upptagande: Gluck: Air' d'Iphigenie; 5. Caccini (1550—1618): Amarilli; Mozart: »Batti, batti, bel Mazetto» (»Don Juan»); J. Lefèvre: Brunette, Bergerette: Aminte; H. Purcell (1658—1695): Nymphs and Shepherds; Schubert: Die Forelle, Das Lied im Grünen, Gretchen am Spinnraud; R. Schumann: Mondnacht, Ihre Stimme, Er ist's; Grieg: Mit eine Primula veris, Der Schwan; H. Boëllman: Ma bienaimée; R. Chansarel: L'Embarquement pour Cythère; R. Strauss: Allerseelen, Ständchen. I fröken Märtha Ohlson hade sångerskan erhållit en utmärkt ackompanjatris. Publikens varma bifall framkallade extranummer, ett par välkända Schumann-sånger.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kungl. teatern. Hr John Forsell lär skola instudera titelrollen i »Arnljot». Om han under denna säsong kommer att utföra densamma är dock ovisst, emedan hans engagement här utgår tidigt i vår och stundande gästspel i Köpenhamn tager hans tid i anspråk.

Joan Manén, den utmärkte spanske violinisten, konserterar här åter i Musikaliska akademien d. 17 febr.

Tredje kammarmusikafton af frk. Märtha Ohlson, hrr Ax. Runnqvist och C. Lindhe eger rum den 24 februari.

Konsertföreningens utländska konserter. Redan i somras inledde Konsertföreningen underhandlingar med den gamla ansedda musikföreningen Gesellschaft der Musikfreunde i Berlin om anordnandet af en konsert för kammarmusik och romanssång i Berlin med uteslutande svenskt program. Sedan Konsertföreningens styrelse beslutat lämna den erforderliga ekonomiska garantien, träffades öfverenskommelse mellan de båda föreningarna att konserten skulle äga rum den 25 nästkommande februari. Konserten ingår i den tyska föreningens abonnemangskonserter, men såsom en särskild, på Konsertföreningens initiativ föranstaltad svensk konsert. Biträdande på denna konsert bli Aulinska kvartetten, fru Dagmar Möller och Wilh. Stenhammar. Konserten äger rum i Blüthnersalen.

På Henri Marteaus föranstaltande komma dagarna kring den 25 februari Wilh. Stenhammar och Marteau att utföra svenska kompositioner på konserten i Dortmund med därvarande orkester under kapellmästare Hüttners ledning.

Folkmusik. En hr E. A. Sellin, snickare till yrket, född i Nerike, har vid spelmanstäflingar vunnit pris för sitt klarinettspel medutförande af gamla Närkespolskor, polketter, vallåtar m. m. Han är en här i hufvudstaden populär och anlitad spelman vid möten och fester och hans adress är Bryggargatan N:o 36.

Fru Valborg Svärdström-Werbeck, som med man och en liten dotter sedan i höstas vistats på sina föräldrars engendom Solhemmet vid Norrköping, ämnar, efter en konsert i nämnda stad den 17 dennes, begifva sig på en tio veckors turné genom Tyskland, Österrike-Ungern, Rumänien m. fl. länder. Det gäller omkring 40 konsert- och gästspelsuppträdanden.

Ett 100-års-minne. Fredr. Wilh. Klint bekant svensk musiker, pianist, organist och tonsättare föddes d. 7 febr. 1811 i Visby, son af apotekaren därstädes G. F. Klint. Student 1829 ägnade han sig sedan åt musiken och tog 1844 organist- och musiklärareexamen vid Musikal. akademien. I Stockholm var han en eftersökt pianolärare, och bland hans elever nämnas Fredrika Stenhammar, Elfrida Andrée, J. A. Hägg m. fl. 1850 flyttade han till Visby och måste för sin bärgning

antaga plats som organist och folkskollärare på Östergarn. Vid uppnådd pensionsålder flyttade han åter till Stockholm, där han dog 1 juni 1894. Klint, har komponerat stråkkvartetter, hvaribland en utgafs på Musikaliska konstföreningens förlag, en pianosonat, flera sånger och andliga körer för blandade röster.

Fröken Signe Rappe har nyligen medverkat på en konsert i Karlsruhe med stor framgång.

Fru Walleni-Strandberg har nyligen med stor framgång gasterat på hofoperan i Dresden i fyra af sina bästa roller, Sieglinde, Elisabet, Aida och Santuzza. Äfven har den svenska sångerskan på särskild uppmaning af Siegfried Wagner profsjungit i Bayreuth för att biträda vid de kommande festspelen där.

Göteborg. Under första hälften af februari har Stora Teatern fortsatt uppförandet af »Grefven af Luxemburg» tills d. 5 och därefter gifvit »Cornevilles klockor». Den 1 febr. gaf Göteborgs Symfoniorkester en symfonikonsert, hvars program upptog: 1. Fr. Schubert: Uvertyr till »Rosamunda»; 2. Weber: Konsert för klarinett (hr Alb. Löfgren) och ork. F-moll op. F-moll op. 73; 3. Berlioz: Fantastisk symfoni op. 14. Den berömde finske komponisten Jean Sibelius har vunnits till dirigent för två Orkesterföreningens konserter d. 6 och 8 febr. hvarvid endast hans kompositioner utfördes. Vid den första, abonnemangskonsert, upptog programmet: 1. Symfoni N:o 3, C-dur; »Pan och Echo», dansintermezzo; »Valse triste»; 3. »Pohjolas dotter», symfonisk fantasi; »Tuonelas svan», legend; »Lemminkainen drager hemåt», legend. På den senare, symfonikonsert, uppfördes: 1. »En saga», tondikt; 2. »Dryaden», dans-intermezzo; 3. »Nattlig ridt och soluppgång», tondikt; 4. Symfoni, N:o 2, D-dur. Populärkonserten sönd. d. 5 hade följande program: 1. Beethoven: Uvertyr till »Fidelio»; 2. Mozart: Andante con variazioni ur konserterande kvartett för oboe, klarinett horn och fagott med orkester; 3. Cherubini: Mellanakt och balettmusik ur operan »Ali Baba», 4. Grieg: »Från Holbergs tid», suite för stråkorkester, op. 40; Alfvén: »Midsommarvaka», svensk rhapsodi, op. 19. D. 2 febr. gafs konsert i konserthuset af Emil Sjögren med biträde af sångerskan Ragnhild Cervin, violinisten Gunna Breuning (fr. Köpenhamn) och hr Wilh. Stenhammar. Konserten inleddes med hans sonat, N:o 4, Hmoll, för piano och violin och afslutades med Fantasi, op. 45, öfver 2 svenska folkvisor. Hr Stenhammar spelade ock för piano-solo Tema med variationer samt N:o 1, 2 och 3 ur »Erotikon». Publiken var fulltalig.

Från våra grannland.

Kristiania. Jan. 1—31. Nationalteatern har af pjeser med musik under denna månad fortfarande gifvit ett par gånger »Mignon» och nyheten »Kongens hjerte». D. 14 gaf teatern en symfonikonsert med biträde af prof. E. von Dohnanyi, som då vistades i den norska hufvudstaden. Programmet upptog: Mozart: Symfoni, G-moll; Dohnanyi: Pianokonsert, E-moll; Schumann: »Kinderscenen» (spelade af hr Dohnanyi); 4. Weber: Uvertyr till »Friskytten».

Fahlströms teater har fortfarande gifvit »Zigenarkärlek» och i slutet af månaden »Dollarprinsessan» med frk. Kate Meyer som gäst i Alices roll. Centralteatern har upptagit »Svein Uræd», hvartill, som bekant, musik har komponerats af Ole Olsen.

Af märkliga konserter må i första rummet nämnas de som d. 9, 11 och 12 gåfvos af den utmärkta Berlin-trion Henri Marteau, Eugen Dohnanyi och violoncellisten Hugo Becker. Den svenske operasångaren Nils Svanfeldt konserterade här d. 9 och 13, biträdd af pianisten Eyvind Alnæs. D. 17 gaf kontraaltsångerskan M:me Cahier från Wien konsert under medverkan af pianisten Friedrich Mayer och därefter d. 19 folkkonsert. D. 21 konserterade pianisten Anton Meyer med biträde af Nat. teaterns orkester och sångerskan frk. Agnes Hansen samt ett par dagar senare pianisten Else Gipser. D. 26 och 30 gaf Aulin-kvartetten konserter med biträde af pianisten Karl Nissen. Första konsertens program upptog: 1. Moxart: Stråkkvartett, Ess-dur, n:o 14; 2. César Franck: Piano-trio n:o 1, Fiss-moll; 3. Beethoven: Stråkkvartett, op. 50, C dur; andra konsertens: 1. Haydn: Stråkkvartett, C-dur, op. 74; 2. W. Stenhammar: Stråkkvartett, A-moll, op. 25; 3. Schumann: Pianokvintett, Ess dur, op. 44.

Köpenhamn. Jan. 1—31. Kungl. teaterns spellista har denna tid af pjeser med musik upptagit Du Puy's »Ungdom og galskap», »Livjægerne paa Amager», Hoffmanns Eventyr», »Tannhäuser», »Orfeus och Enrydike», »Elverhöj», »Hellig tre kongers aften», »Mascerade», »Bohéme».

Casino-teatern har fortsatt med »Grefven af Luxemburg»; Det ny Teater har upptagit Massenets »De små Michuer» (»Flickorna Michu»).

Af konserter gåfvos pianoaftnar d. 14, 18 och 23 af Ignaz Friedman, D. 17, 20 och 28 gaf Brüssel-kvartetten abonnemangskonserter. D. 21 konserterade här hofsångerskan frök. Signe Rappe med hr Viggo Brodersen som ackompagnatör, och vid samma tid gaf M:me Cahier från Wien ett par konserter, biträdd af pianisten Friedrich Mayer. Vid 10:de Palæ-konserten medverkade violinisten Gunna Breuning-Storm spelande Lalos »Symphonie espagnole», Romans af Ludolf Nielsen, Mazurka af Zarzycki. Programmet upptog för öfrigt Beethovens »Pastoral»-symfoni, 2 Islandske melodier af Svendsen och uvertyren till »Wilhelm Tell». D. 16 konserterade »Cæliaforeningen» med utförande af Cecar Francks »Les béatitudes». Musikforeningens 2:a konsert gafs d. 26 med biträde af Wilh. Stenhammar, som spelade en sin egen pianokonsert, hvarjämte programmet upptog Brahms' »Requiem» med fru Saoma Neovi och hr Hjalmar Arlberg som solister.

Helsingfors. Febr. 1—10. Svenska teatern har fortsatt uppförandet af pantomimen. »Den förlorade sonen» med musik af Wormser. På Runebergsdagen d. 5 uppfördes »Vårt land», dramatisering af Rafael Herzberg, »Fågel blå» och »Trassel», komedie i 3 akter af skalden. Äfven Finska teatern uppförde verk af honom. Filharmoniska sällskapet firade dagen med en festkonsert af inhemskt program och markisinnan Elna de Prado solist. I societetshuset gafs en populär extra konsert och Apostols hornorkester gaf dagen till ära festkonsert. På Apolloteatern har »Svenska operetten» gästat med uppförande af »Nürnbergerdockan», hvari Berthas roll utfördes af Elsa Carlberg; Cornelius, Miller och Donathan återgåfvos af hrr Knut Fagerström, Hugo Jacobson och Axel Hanson. Dirigenter voro hrr K. Linden och Henri Hill från Stockholm. Konserter gåfvos d. 6 och 9 af violinisten Willy Burmeister med biträde af pianisten G. von Stefaniai. D. 3 gaf sångerskan Alma Silvertoinen konsert med bitäde af hr O. Merikanto. Ignaz Friedmann gaf konserter här d. 4 och 8 febr., den senare en Chopin-afton.

Från andra land.

Newyork. »Flickan från den gyllene vestern» Puccinis nya opera har nyligen haft sin premiär på Metropolitanoperan under Toscaninis direktion med stor framgång, därtill mycket bidrog utförandet af freul. Destinn, Caruso, barytonen Amato m. fl.

Dresden. Humperdincks nya sagoopera i 3 akter, text af Ernst Rosmer hade, efter att allra först ha haft urpremiär i Amerika, sin premiär på tysk scen härstädes d. 14 jan. Den kvinnliga hufvudrollen, gåsvakterskan, utfördes med stor framgång af frök. Lola Artôt de Padilla. Framställarne för öfrigt lika som komponisten inropades flerfaldiga gånger.

OBS.! Billig och verksam annonsering om Musikkektioner, Musikalier och Musikinstrument i Svensk Musiktidning.

Tonminnen.

Melodiska Pianostycken.

Jubelpolonäs, Canzonetta, Gamla tider, Valse mignonne, God natt! af *Frans J. Huss.* Pris 1 kr.

Säljes och rekvireras hos *Svensk Musiktidnings Expedition, Kammakaregatan 6.*

MELODISKA MINNESBLAD

4 Pianostycken — *Barcarole, Mazurka, Canzonetta, Nenia* — af Frans J. Huss. Pris 1 kr.

KUNGLIGA MUSIKKONSERVATORIET I LEIPZIG.

Antagningspröfningarna äga rum Onsdag och Torsdag den 19 och 20 April 1911 under tiden från kl. 9—10. Personlig anmälning till denna pröfning sker på Tisdagen den 18 April å Konservatoriets byrå. Undervisningen omfattar alla grenar af Musikalisk konst, nämligen: Piano, samtl. Stråk- och Blåsinstrument, Orgel, Konsertsång och dramatisk Operautbildning, Kammar-, Orkester- och kyrklig musik, samt Theori, Musikhistoria, Litteratur och Esthetik.

Prospekt på tyska och engelska språket utlämnas gratis.

Leipzig i Januari 1911.

Directionen för Kungliga Musik-konservatoriet.

Dr. Röntsch.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97

Kammakaregatan 6, I tr. öfv. gården.

Frans J. Huss.

Pianomagasin

Största lager af bästa **svenska** och **utländska** fabrikat.

OBS.! **Hufvuddepot** för **Kgl. Hofleverantörerna** ***Malmsjö*** o. ***Billberg, Uebel & Lechleiter, Schiedmayer*** samt Orglar från **Skandinaviska Orgelfabriken.**

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Bekväma betalningsvillkor.

☞ Stort lager af prima uthyrningsinstrumenter.

Gust. Pettersson & C:os A.-B.

Malmskilnadsg. 13, Stockholm.

Föreståndare

Dir. Albert Lindström.

Etablerad 1870.

R. T. 67 32. A. T. 78 31.

J. G. Malmsjö

PIANINON

FLYGLAR

Göteborg.

För Porträttsamlare!

Fina Sköntrycks-exemplar af Svensk Musiktidning, flera årgångar, säljas billigt å tidningens expedition.

Kammakaregatan 6, 1 tr. ö. g.

OBS.! Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris endast kontant å expeditionen.

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad. — 31:a årg., — för hvarje musikaliskt hem — *utgifves 1911 efter samma plan som förut, innehållande* ***populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter*** *med* ***biografier*** *etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris* ***5 kronor*** *pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å* ***Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården,*** *i* ***bok- och musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor. I* ***landsorten*** *bäst å* ***posten.***

Obs.! *Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklifvet är högst och rikast utveckladt. Svensk musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklifvet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Finlands, Norges och Danmarks hufvudstäder etc., biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m.*

- Innehåll -

Johan Agrell (med porträtt) af Karl Valentin. — Wilhelmina Fundin (med porträtt). — Joan Manén (med porträtt) — Musikbref från Moskwa af Ellen von Tideböhl. — Musikbref från Edinburgh, af E. S. — Tonmästarne på skolbänken. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten. — Från våra grannland. — Från andra land. — Annonser.

Tryckeriaktiebolaget Skandia, Stockholm 1911.